

НАШЕТО ОБРАЗОВАНИЕ ГО КОРОДИРА ДУХОТ НА МЛАДИТЕ

Како еден од раритетните интелектуални слободоумци во професорската фела, проговоривме за круцијалните фалинки на образовниот систем кај нас. Тој автентично ги дијагностицираше недостатоците, за потоа да понуди решение за еманципација и реafirмирање на образованието. Во транспарентен стил, својствен за него, со критички став и без влакна на јазикот говореше за некомпаративноста на сродните факултети, за суешноста на професорите, кои го претпочитаат сувпарниот и стерилан начин на пренесување знаење, но и за мрзливоста на студентите, на кои, иако секогаш ги поддржува, сепак им забележа за нечитање, опоменувајќи ги дека читањето не е надминат и застарен систем на едуцирање и себеспознавање и покрај експанзијата на Интернетот и низата комуникациски системи...

Секогаш кога ќе се најдам во неврзан муабет со некои од студентите на Архитектонскиот факултет, инаку мои пријатели, говорејќи за својата професионална определба не изостават да го споменат нивниот најпочитуван и омилен меѓу нив професор по ликовно и пластично обликување, Владимир Георгиевски. Велат дека часовите во неговото ателје на факултетот се особено задоволство и предизвик за сите студенти. Неговиот ненаметлив и без исклучок секогаш инспиративен едукативен концепт дејствува прагматично и креативно врз градењето на своеобразиот творечки израз на студентите. Затоа и најмногу се посетени неговите интерактивни предавања. Неговиот непосреден, нефорсирачки и диферентен професорски облик на предавање се конфронтира со останатиот сувпарен и стерилан модел на пренесување знаење на релација професор-студент. Кај него нема присилно креирање доколку некој од студентите на тој час не е доволно инспириран, нема потписи по секоја цена, нема минуси, а досега искуството не памети некој студент да го злоупотребил неговиот систем на едуцирање, напротив, најредовно се посетени токму неговите предавања.

Затоа и посакав да поразговарам со овој не само исклучителен професор туку и надарен сликар, чиј мотив и идејно-философска поента во делата отскокнуваат и ги поминуваат границите на акутните и трендовски сегменти на кои се постулира нашиот таканаречен систем. Посака да се најдеме на некое место што е дислоцирано од вревата и масовната посетеност, затоа и се одлучив за кинескиот ресторан „Златен пат“. Не се занимававме со прашањето дали на македонскиот образован систем нешто му недостасува, бидејќи неговите фалинки сè повеќе од евидентни, па затоа на почетокот побарав да го дијагностицира проблемот, за потоа да се обиде да понуди решение за еманципација и реafirмирање на образованието кај нас...

„Според мое длабоко убедување, образованието е еден од најзначајните онтолошки белези на човековото битие. Образованието е процес што ја гради човековата личност, при тоа штирејќи го нејзиниот најголем идеал - слободата и трае од човековото раѓање, па сè од неговото заминување од овој свет. Оваа особина на образованието е исклучително малку откриена кај

нас и не е присутна во педагогијата, во методиката и во систематизацијата на новите научни дисциплини, а која би требало да биде во планот и програмата на институциите за одредени степени во образованието. Сведок сум на безброј реформи, кои Архитектонскиот факултет, каде предавам, ги направи со намера да се фати чекор со современиот свет. И во сите тие реформи изостана еден од клучните елементи. А тоа е како да се зачува, односно како да се обезбеди и овозможи темелен развој на личноста, поточно на студентот. Станува збор за тоа како да се зачуваат и развиваат изворните белези на личноста. Изостануваат оние параметри што ќе му овозможат на студентот да се пронајде себеси, да се самоистражи, да се загледа во себе и да дојде до себе. И конечно да сфати дека со завршувањето на факултетот, односно со дипломата во раце, не се станува архитект, инженер, економист, правник..., туку дека по факултетот почнува вистинската битка за место под сонцето. Ја имав таа можност да предавам сценографија на Факултетот за драмски уметности, потоа предавав историја на уметност на Ликовната академија и во моментов сум на Архитектонскиот факултет. Верувам дека тоа се факултети во кои повеќе или помалку се моделира и се овозможува духот на личноста да се профилира во неповторливо и во единствено“.

Категоричен во изразот ги соопшти, според него, грешките во образовниот систем, кои пред сè, се состојат во некомпаративниот однос на Архитектонскиот факултет со факултетите за ликовна и драмска уметност, кои се сродни и неделиви меѓу себе.

„На Академијата за театар, па и на Ликовната академија го нема неопходниот компаративен однос меѓу уметностите. Да речеме, студентот од одделот на режија на ФДУ, речиси и не ја познава историјата на уметноста, иако на факултетот има предметен професор за овој предмет. Предметот му е предаван како што тоа се прави на катедрата на историја на уметност, притоа непочитувајќи ги спецификите на професијата што тој млад човек ја одбрал. Одделот на режија заслужува апсолутно поинаков агол на предавање на историјата на сли-

ЗА РЕЛИГИОЗНИТЕ МОТИВИ ВО НЕГОВИТЕ ДЕЛА...

„Користејќи ја Библијата, никогаш не сум имал намера да правам религиозно сликарство, затоа што тој тип на сликарство има свои засебни законитости кои не ме допираат. Она што го наоѓам изворно во Библијата е еден egzистенцијалистички знак, кој е силно присутен и денес. Конкретно во делото каде се прикажани Адам и Ева, тие изгледаат како да се излезени од геријатриска клиника, тоа се тела што пропаѓаат, меѓутоа јаболкото и понатаму е црвено, значи гревот и понатаму си постои. Исто како и мојот Христос што се обидувам да го направам, тој е човек од ова време. Она што ме тера секогаш да бидам на неговата страна, тоа се одредени негови сензации, кои и денес ги живееме, ама за жал не ги разбираме докрај“.

карската или скулпторската уметност. Ист е случајот со студентите на Ликовната академија, кои овој предмет го слушаат на катедрата за историја на уметност. Да, меѓутоа таму за историјата на уметноста се говори теоретски, а за студентот на Ликовната академија од исклучително значење е да го отвори прашањето, како и за оној од Архитектонскиот факултет, што е тоа композиција во архитектурата, музиката, литературата... за дефинитивно да сфати дека не се работи за теоретски предмет, туку за нешто што треба практично да се одживее и да се открие. Оттаму се случува и страшна поделеност меѓу студентите. Сум бил сведок на муабетења помеѓу студентите од Театарската академија, кои сметаат дека немаат што да разговараат со студентите од Ликовната академија, затоа што тие се во некоја друга уметност. Сметаат дека немаат допирни точки. Иако, терминологијата на режиската, ликовната уметност, па и на архитектонската, мошне се поклопуваат. И двете школи ги користат поимите драматично - драматичен цртеж, драматичен лик, драматична градба... Сè додека не се разбере дека на младот човек треба да му се помогне да се пронајде себеси, а притоа да му се понудат такви компаративни информации што ќе го зајакнат тој процес на себистражување, нема да имаме здрав образован систем.“

А потоа транспарентно и со критички став ги опомена своите студенти дека иако е ера на Интернет и на низа комуникациски системи, читањето е едно од оние интелектуални процеси што се составен дел од човековата едукација. Спокоен во изразот продолжи...

„Уште одамна е смислен систем како да го натераш младот човек да прочита книга, а тоа е лектирната, но никој не го отвори процесот на читање како дел од таа страшна битка на себепознавањето. Затоа и денес многу малку се чита. Увидов дека и моите студенти малку читаат, на Театарската академија исто така, а за Ликовната и да не говорам. Точно е дека живееме во ера на Интернет, на низа комуникациски системи кои обезбедуваат неверојатно голем број информации, но и понатаму сум длабоко убеден дека читањето е едно од оние интелектуални процеси што се составен дел од човековата едукација. Воспитувачите во градинките, наставниците во основните училишта и професорите на факултетите мораат да го отворат процесот на читање, не како натурена работа за да се добие добра оцен-

ка или успешно завршена година, туку како незаменливо дело од себепознавањето. Дури наидувам на слушачи каде поимот 'читање' претставува форма на образование, која припаѓа на многу стари времиња, кога немало компјутери, Интернет...!“

Сакате да кажете дека читањето навидум стана демодена форма за себепознавањето?

„Да, дека е демодерирано и со самото тоа непотребно. За жал, кога во третата година ќе навлезат во посложените програми од архитектурата, исто како и вежбите на режисурата кои стануваат покомплексни во трета и четвртата година, тогаш наеднаш станува јасно дека нечитањето и непознавањето на фундаменталните карактеристики на естетските системи од другите уметности се покажува како силна празнина. И тогаш најчесто се бегна во онаа уметност што се нарекува модерна, авангардна уметност. Се брани својот проект со аспект на нешто што е тренд во светот. И тогаш студентот се губи, ја нема автохтоноста на изразот, нема став. Нема самопочит и со тоа многу лесно се губи дарбата, која бара неверојатно голема опсежна работа за да може да дава плодови“.

Важи за професор кој честопати и без влакна на јазикот се конфронтира со останатите професори, поради закоравениот став на неговите колеги дека тие секогаш се во право, а студентите не знаат ништо... „Секогаш сум на страната на студентите, дури и кога грешат. Затоа што од тие нивни грешки и јас учам. Имаме професори, магистри, доктори на науки..., но нам ни недостасуваат учители и кога говорам за учители мислам на еден Сократ, на еден Христос од Назарет, на Буда... Тешко е да се стигне до тие простори, но сметам дека нашите интелектуалци, како да се задоволите со тие титули и како да забораваме дека и тие некогаш биле млади. Едноставно сметаат дека нивната вистина е неприкосновена. Честопати влегувам во судири со моите колеги, професори, секогаш, кога ќе ја изнесат тезата дека студентите ништо не знаат, а професорите знаат сè, што е во старт погубно“.

Правиме муабет за суети? „Да, но пред сè говорам за бирократизирање на духот. На крајот од краиштата, оној проповедникот од Библијата е во право: 'Сè е суета на овој свет'. Меѓутоа, кога суетата ќе ја надмине дозволената граница, духот кородира. Под итно треба да се отвори расправа за квалитетот на наставниот кадар на нашиот Универзитет. Без оглед што имаме силни проблеми со квалитетот на знаење што го носат во себе студентите на факултетот од претходното образование. Но ние професорите сме затоа тука, да сфатат и разберат дека тоа што им недостасува е поради нив самите, а не поради училиштето и оценките. Оттаму мислам дека со младите луѓе малку се разговара“.

Потребна е поинтерактивна настава, констатира Георгиевски... „Да, апсолутно. Не треба да се форсираат по секоја цена, особено не оние студенти што студираат уметности.“

МЕБЕЛ инженеринг, ШТИП

Тел. 032 / 391 - 567

www.mebel.com.mk

● Голем избор на детски соби

Произведено во
Македонија

● Масивни
влезни
врати

● Фурни-
рани
врати

● Производство на
градежна столарија
- прозорци ЕУ програма
- германски материјали:
дрво, оков, дихтунг и боја

ДРВО - ДРВО - АЛУМИНИУМ

МЕНТИ НА ИСКРЕНОСТ

Владимир Георгиевски

На моите вежби студентите ги изложуваат своите дела и им велам: 'Повелете, вие оценувајте, и тие оценки што ќе ги кажете јас ќе ги запишам, но притоа дајте ми образложение зошто таа оценка ја давате'. Тоа се случува на испитот во јуни, иако сметам дека сликањето и цртањето се испит во секој момент додека студентот креира. Во почетокот кога ја покренав идејата имаше штама во ателјето. Но полека, со мои напори и на мојот асистент, успеавме да создадеме атмосфера во која студентите самите одлучуваат, самите го местат моделот, самите одлучуваат што ќе цртаат. И тие поминати часови во факултетското ателје за нив претставуваат вистинска радост, барем јас така го доживувам тоа. Дури и кога не им се црта, тие се таму. Па говориме за некои прочитани книги, за некој филм, претстава... Секогаш сум подготвен нивните предлози, образложени се разбира, да станат наши методски единици. Всушност, самите студенти кај мене ја креираат програмата. За жал ваков природ недостасува кај останатите предмети, таму два и два се четири... кај нив творечка игра нема".

Зошто младите ни бегаат од земјава. Ги губиме ли интелектуалците на оваа земја? Постои ли можност да ги задржиме?

„Верувам дека постои можност. Меѓутоа, немаме време затоа што сме окупирани со решавањето на основните егзистенцијални прашања кои нè притискаат и мачат. Но младоста е категорија што секогаш е загледана напред, и кога човекот ќе изоди еден пат секогаш се завртува да види колку изодил. Она што ние во моментот го нарекуваме држава е далеку од таа именка и мислам дека погрешни луѓе седат на клучни места, и едноставно младите немаат вистински соговорници. Се потиснуваат многу идеи, проекти, иницијативи кои младиот човек ги покренува, отсечно се вели: 'Немаме пари', но не е сè во парите. И дефинитивно сметам дека младите кои заминуваат од нашава земја не одат само поради таа гола егзистенција туку и заради тие можности да пронајдат соговорници кои мислат и чувствуваат како нив. И во тој друг свет ќе бидат максимално користени нивните потенцијали. Тажно е и мачно е кога еден завршен архитект, режисер, драматург, ликовен уметник, композитор... ќе мора да замине... Само затоа што на клучни позиции седат луѓе, кои со огромна недоверба гледаат на младите". И Вашиот син, драматург по вокација, си замина од земјава...

„Да. Тој е во Торонто и успеа да влезе во филмските кругови на овој град и благодареејќи на неговите творечки и професионални врски со англиски режисери веќе подготвува сценарио за ТВ-филм, кое наскоро ќе биде реализирано. Такво нешто во Македонија не можеше да му се случи".

Ја наврвте темата кон стекнатата диплома за инфериорност, која помалку самите си ја наметнавме, а повеќе ни ја накалемија западните развиени системи, кои нè убедија дека нè чиниме.

„Јас ја познавам онаа европска култура и уметност што се темели врз принципот на ренесансата и врз принципите на старите култури, кои ѝ овозможиле на Европа да создава нови содржини и квалитети и нови простори во чинот на создавањето. Меѓутоа, сега гледам една Европа која силно потклекува на процесот на глобализацијата и дека во утробата на оваа стара дама се оплодува тоа семе кое не поднесува личности, никакви индивидуални знаци, туку униформирано и еднобојно се однесува кон сите за неа прокламирани вредности. Според тоа, сметам дека навистина живееме едно исклучително драматично време по прашањето на идентитетот на личноста и културата на еден народ, на една цивилизација. Од друга страна, и не знам што би нашле во таа Европа по која толку копнееме до колку не направиме напор да ги ревитализираме оние духовни богатства со кои располагаме".

Позборувавме и за позицијата на интелектуалецот во денешниот општествен и културен амбиент, за неговиот интегритет и индивидуалност, која им е неопходна на вистинските творци...

„Интелектуалецот го доживувам како самостоен поединец, не би можел да сфатам дека на интелектуалецот би можело да се гледа како на маса, толпа... Сметам дека нему му се сосема непознати тие простори. А што се однесува до творецот, мислам на оној вистинскиот, тој секогаш е сам и свој. Извонредниот ун-

гарски мислител Ханваш употребува еден интересен термин за вистинскиот творец, кој го именува како 'затвореник на слободата'. Сметам дека неговиот слоган е толку вистинит, бидејќи само слободниот човек може да создава, не може поробениот, оној што зависи од други состојби. Творецот треба да се 'затвори' во својата слобода за да биде безграничен и недофатлив. Сега во моментот ми паѓа на памет едно писмо на Ван Гог упатено до неговиот брат, кое му го напишал пред крајот на својот живот и во кое му вели: 'Јас сега можам да насликам чепрес, ама знаеш зошто?! Затоа што можам да се претворам во чепрес!' Е, тоа е таа слобода, која за среќа на вистинската умет-

ност малкумина ја поседуваат, малкумина посееаат по неа или малкумина умеат да дојдат до неа. Без таков тип на слобода не може да се говори за интелект и не може вистински да се создава. Потребна е грмогласна самотија. Во еден момент, кога Достоевски во една сентенца ѝ говори на својата трета жена Ана Григоријевна: 'За да се напише нешто живо, мора да се страда, страда, страда...', сигурно не мислел да се затвори во соба и да страда, туку подразбира силно чувство дека околу творецот постојат други луѓе и други судбини и дека тој е должен да ги запише да проникне во нив... И дефинитивно во тоа страдање величествено нешто е убавината. Делото на крајот мора да зрачи со неспорна убавина. Таквите дела не поднесуваат временско определување, дали се модерни, класични, импресионистички или романтичарски. Тоа дело се движи напред и назад и ги обединува луѓето. Вистинското креирање е она поради кое вреди уметникот целиот свој живот да го посвети и жртвува апсолутно без остаток. Компромиси нема".

Ивана Тасев

Изработуваме секаков вид мебел по нарачка

Стил Дизајн Скопје

ЕКСКЛУЗИВНА ПОНУДА НА ПЛАКАРИ

☎ 02 / 317 10 70, 317 10 80